

Xarxa de Museus
d'Història i Monuments
de Catalunya

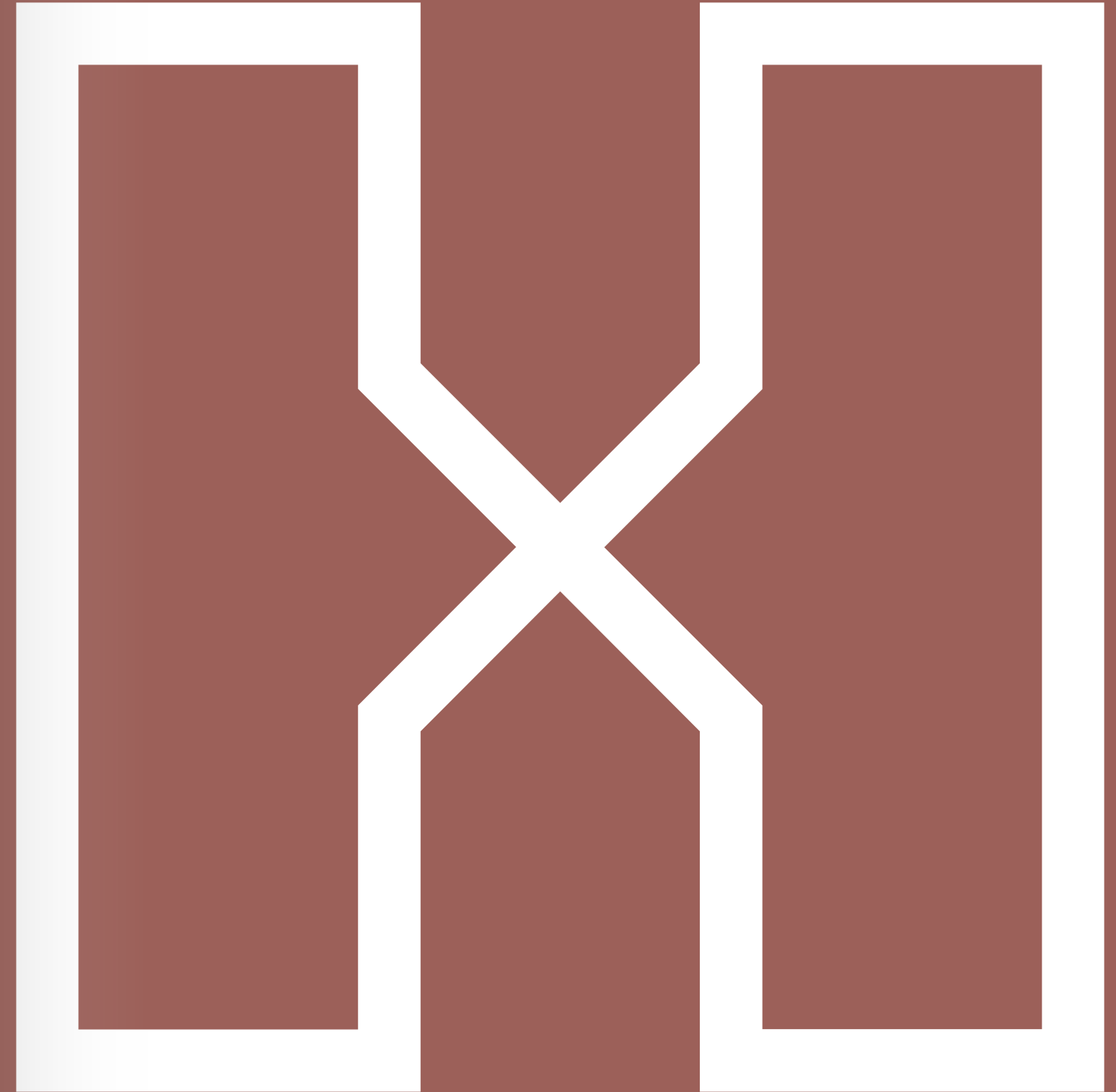
Índex

La Xarxa	4
Missió, visió i valors	6
Funcions	7
Mapa dels museus i monuments de la Xarxa	8
Museus	
Museu d’Història de Catalunya	12
Casa Museu Verdaguer	15
Museu Comarcal de Cervera	16
Museu de Lleida	19
Museu de Mataró	21
Museu de Sant Cugat	23
Museu de Terrassa	24
Museu de Tortosa	27
Museu d’Història de Cambrils	28
Museu d’Història de Girona	31
Museu d’Història dels Jueus	32
Museu de l’Hospitalet	35
Museu Torre Balldovina	36
Mas Miró	39

Monuments	
Canònica de Santa Maria de Vilabertran	42
Cartoixa d’Escaladei	45
Casa Museu Prat de la Riba	46
Casa Museu Rafael Casanova	49
Castell de Cardona	50
Castell de Claramunt	53
Castell de Miravet	54
Castell Monestir d’Escornalbou	57
Ciutat ibèrica de Kum - Castellet de Banyoles	58
Ciutat ibèrica del Molí d’Espígol	61
Conjunt monumental de Sant Pere de Rodes	62
Conjunt rupestre de la Roca dels Moros - El Cogul	65
Convent de Sant Bartomeu	66
Estudi Taller Carles Fontserè	69
Palau Moja	70
Poblat ibèric del Coll del Moro	73
Reial Monestir de Santes Creus	74
Torre de la Manresana	77
Projectes i exposicions itinerants	80
Contacte de premsa	82

La Xarxa

Creada l'any 2010, la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya és una de les xarxes de museus impulsades per la Generalitat de Catalunya. La integren tretze museus i divuit elements d'alt valor patrimonial (jaciments, conjunts monumentals, cases-museu, etc.) que es despleguen per tot el territori i, en el seu conjunt, permeten descobrir amb amplitud la història de Catalunya i donar-la a conèixer des d'una perspectiva actual, tenint en compte els interessos i sensibilitats de la societat.

Missió, visió i valors

Un relat unificat de la història de Catalunya

La missió de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya és la de mancomunar esforços i crear un relat comú de la història de Catalunya a través de projectes de difusió i recerca, amb l'objectiu que els projectes que desenvolupin arribin a la ciutadania i als professionals de tot el territori.

Compromesos amb la societat i l'actualitat

Els projectes de la Xarxa estan compromesos amb la responsabilitat d'explicar la història de Catalunya des de perspectives que abordin els interessos i sensibilitats de la societat actual.

Treballem per incloure la diversitat social en el relat de la història

Els valors que fomenta la Xarxa són: el treball cooperatiu, el socors mutu, el compromís amb la història, la societat i els membres de la Xarxa, la inclusió de la diversitat social en el relat de la història i en la visibilitat dels projectes, i els valors i la vocació de la Xarxa, en especial dels relats derivats de la història de Catalunya.

Funcions

Tal com estableix el Pla de Museus 2030, les funcions de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya se centren en l'establiment i en el suport de serveis mancomunats entre els seus membres al voltant de la preservació, la documentació, la recerca, el coneixement i la difusió de les col·leccions i del patrimoni històric.

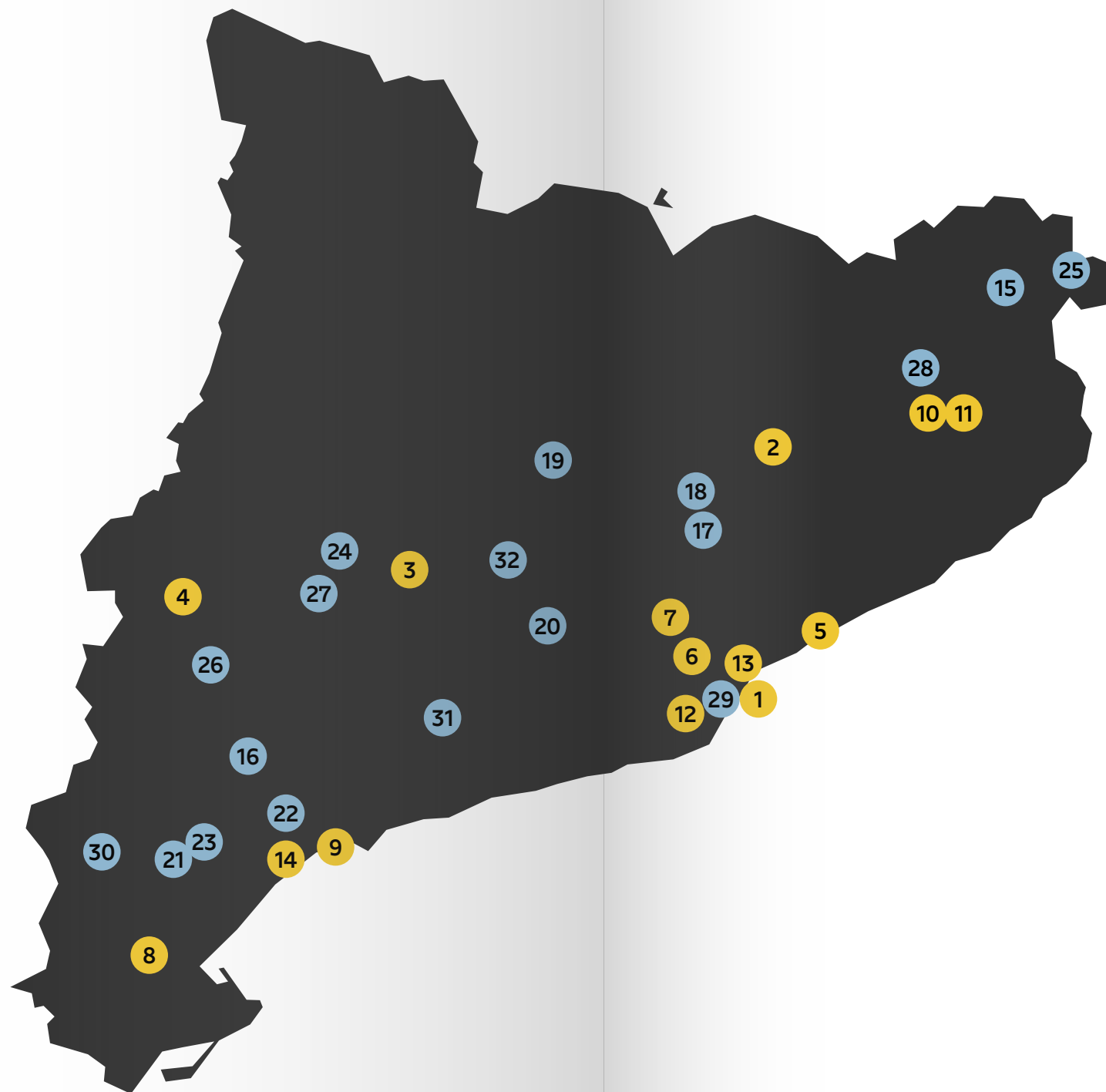
Per complir aquests propòsits, la Xarxa desplega un programa d'actuacions que contempla accions genèriques com planificar una política d'adquisicions comuna, establir criteris unificats de documentació de col·leccions, desenvolupar projectes de recerca amb temàtiques d'interès transversal, ampliar el potencial comunicatiu i fomentar la cultura corporativa, compartir recursos i serveis, etc. Alhora, també potencia accions que singularitzen els valors i la vocació de la Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya: fomentar nous discursos i metodologies per adequar els museus a les noves realitats socials, construir nous relats de país a partir de la microhistòria, la diversitat social i la perspectiva de gènere, detectar temàtiques d'interès transversal aplicant estratègies d'anàlisi

si històrica actualitzades i noves narratives, preservar la memòria col·lectiva d'episodis recents a través de la participació popular, etc. Accions que es tradueixen en la tasca continua que duu a terme el grup de treball sobre Museus i Gènere, els projectes "Escenaris de la Història de Catalunya", "Memòries d'una pandèmia" i el Pla de recerca, entre d'altres.

Museus i monuments de la Xarxa

Museus

1. Museu d'Història de Catalunya
2. Casa Museu Verdaguer de Folgueroles
3. Museu Comarcal de Cervera
4. Museu de Lleida
5. Museu de Mataró
6. Museu de Sant Cugat
7. Museu de Terrassa
8. Museu de Tortosa
9. Museu d'Història de Cambrils
10. Museu d'Història de Girona
11. Museu d'Història dels Jueus, Girona
12. Museu de l'Hospitalet
13. Museu Torre Balldovina
14. Mas Miró

Monuments

15. Canònica de Santa Maria de Vilabertran
16. Cartoixa d'Escaladei
17. Casa Museu Prat de la Riba
18. Casa Museu Rafael Casanova
19. Castell de Cardona
20. Castell de Claramunt
21. Castell de Miravet
22. Castell Monestir d'Escornalbou
23. Ciutat ibèrica de Kum-Castellet de Banyoles
24. Ciutat ibèrica Molí d'Espígol
25. Conjunt monumental de Sant Pere de Rodes
26. Conjunt rupestre de Roca dels Moros - El Cogul
27. Convent de Sant Bartomeu
28. Estudi Taller Carles Fontserè
29. Palau Moja
30. Poblament ibèric del Coll del Moro
31. Reial Monestir de Santes Creus
32. Torre de la Manresana

Museum

Museu d'Història de Catalunya

El Museu d'Història de Catalunya és un equipament creat per explicar la cultura i la història de Catalunya. Ho fa mitjançant una col·lecció d'objectes i documents, de recreacions i ambientacions i d'equipaments audiovisuals i interactius, que ens acosten de manera lúdica a la nostra història.

L'exposició permanent *Un viatge per la història* convida a fer un recorregut per la història de Catalunya basat en les característiques i l'evolució de les societats que han ocupat el territori, remarcant tant el vessant polític com el social, cultural, tecnològic, econòmic i de la vida quotidiana, amb un caràcter eminentment didàctic. L'itinerari s'articula a partir de vuit grans episodis, que van des de la prehistòria fins al retrat de la Catalunya contemporània, passant per les grans etapes de la història catalana: el naixement d'una nació, l'expansió a la Mediterrània, la Guerra dels Segadors i de Successió, la Revolució Industrial, la Guerra Civil, la dictadura franquista, la Transició... Per ampliar i divulgar aquests continguts, el museu programa un ampli ventall d'activitats: visites guiades, cursos de formació, exposicions temporals, recursos en línia, projectes d'acció comunitària, activitats familiars, podcasts, etc.

El museu està situat dins del Palau de Mar, un dels pocs edificis que es conserven del vell port industrial de Barcelona, on gaudeix d'una ubicació privilegiada que ofereix unes vistes excepcionals.

Informació pràctica

Plaça de Pau Vila, 3
08039 Barcelona
93 225 47 00
mhc.cultura@gencat.cat

Casa Museu Verdaguer

La Casa Museu Verdaguer, la llar d'infantesa del poeta Jacint Verdaguer, ens mostra elements quotidians per entendre i interpretar el llegat d'aquest poeta, que va posar les bases de la llengua literària a la Catalunya moderna.

A la planta baixa, s'explica la vida de l'autor i es convida els visitants a conèixer la seva obra literària a l'espai la butaca de llegir, amb una atenció especial al llibre L'Atlàntida. Al primer pis, la col·lecció explica la vida d'una família de pagesos de finals del segle XIX, amb el parament de la cuina i l'aixovar de la cambra. L'espai està dedicat al llibre La Pomerola, que evoca la joventesa del poeta.

A la segona planta, l'exposició Dos creadors. Verdaguer. Perejaume explica el procés creatiu de Verdaguer pel que fa a l'escriptura de Canigó i el de les accions artístiques de Perejaume relacionades amb la recepció contemporània de l'obra del poeta.

Informació pràctica

Carrer Major, 7
08519 Folgueroles
938 122 157
info@verdaguer.cat

Museu Comarcal de Cervera

El Museu Comarcal de Cervera s'obre al públic com una finestra al passat i al present de la vida cerverina. Les seves dues seus aproximen el visitant a dues maneres de viure el camp: la de la burgesia, amb la casa Museu Duran i Sanpere; i la de la pagesia, amb el Museu del Blat.

La Casa Duran és una casa senyorial que respon a la sensibilitat i al gust burgès propis de l'època de la Restauració. Pertanyia a la família Duran i els seus darrers hereus la van convertir en la casa museu que és ara, un interessant exemple de casa burgesa mitjana del segle XIX. El Museu del Blat és un museu de caràcter etnogràfic. Recull una mostra significativa d'eines i estris de les activitats de

la vida rural abans de la industrialització del camp català. Objectes quotidians de la casa i les activitats domèstiques, de les feines del camp, l'elaboració dels productes o els oficis tradicionals. El Museu comarcal és un espai dinàmic i atent a l'actualitat, que també ofereix un programa d'exposicions temporals i activitats a les sales polivalents.

Informació pràctica

C/ Major, 115, 25200, Cervera
973 533 917
museu@museudecervera.cat

Museu de Lleida

El Museu de Lleida reuneix una col·lecció de gairebé un miler d'objectes entre els quals hi ha restes arqueològiques, pintura, escultura, arts de l'objecte, tapissos, indumentària, mobiliari i numismàtica.

Les sales mostren un recorregut històric, molt complet i detallat, que abasta el període comprès entre la prehistòria i el segle XVIII. Les dues grans col·leccions que formen el fons del museu són d'una part l'arqueològica, amb restes de l'antiga Ilerda, i de l'altra l'artística, amb peces que abasten des del romànic fins al barroc.

L'edifici del museu va ser pensat com un espai de connexió entre la història del territori lleidatà i el visitant, que recorre el patrimoni d'una àmplia zona que té la ciutat de Lleida com a capital i s'estén als límits de l'àrea que coneixem com a Ponent.

Informació pràctica

Carrer del Sant Crist, 1, 25002, Lleida
973 283 075
museu@museudelleida.cat

Museu de Mataró

El Museu de Mataró té la seu principal a l'antiga casa pairal de Jeroni Serra Arnau. L'edifici trasllada el visitant a l'època renaixentista, ja que en conserva l'estructura originària. El sostre de la gran sala central, al primer pis, manté la fusta ornamental intacta.

Aquesta seu acull dues exposicions permanents: l'exposició *Iluro*, ciutat romana, que ofereix una aproximació al Mataró de l'època romana que les excavacions dels darrers anys han permès conèixer, i l'exposició *Mataró*, ciutat mediterrània, un recorregut per la història de la ciutat des dels temps medievals i moderns fins a l'actualitat. Periòdicament, es programen exposicions temporals sobre temes relacionats amb la història local.

La resta de seus situen el visitant en diversos indrets de la història de la ciutat, com el jaciment arqueològic del Clos de Torre Llauder o Can Marfà Gènere de Punt, dedicada al patrimoni cultural relacionat amb la indústria del tèxtil del punt.

Completa el museu el Centre d'Art Ca l'Arenas, l'espai per a exposicions temporals i per a la promoció i divulgació de l'art.

Informació pràctica

El Carreró, 17
08301 Mataró
937 582 401
museum@ajmataro.cat

Museu de Sant Cugat

El Museu de Sant Cugat té la seu principal en un antic monestir benedictí fundat el segle IX. El centre convida el visitant a descobrir la vida monàstica del poderós monestir, que compta amb mil anys d'antiguitat. Les seves parets expliquen històries de segles enrere i acumulen successives transformacions arquitectòniques per adaptar l'edifici a les necessitats canviants de la comunitat monàstica i als llenguatges artístics de les diferents èpoques.

El claustre és segurament l'espai més destacat del conjunt per la imponent escultura romànica dels seus capitells i l'autoretrat de l'escultor Arnau Cadell, autor de gran part del conjunt. El conjunt acull l'exposició permanent Oració, treball i poder, que explica la història i l'arquitectura del monestir i ofereix un ampli ventall d'activitats i de propostes culturals.

Una altra seu del museu és l'impressionant Celler Modernista, projectat l'any 1921 per Cèsar Martinell gràcies a l'esforç dels pagesos que van formar el sindicat cooperatiu. El celler va representar el mitjà de vida de diverses generacions de la pagesia de Sant Cugat. Ara acull una exposició que presenta la història de la cooperativa, l'elaboració del vi i la seva arquitectura.

La Torre Negra (un imponent casal senyorial, estructurat a l'estil de les construccions del gòtic civil català) i la capella de Sant Domènec (testimoni històric de la batalla entre les tropes napoleòniques i les espanyoles, l'any 1808) completen l'oferta dels equipaments del Museu de Sant Cugat.

Informació pràctica

Plaça de l'Om, 1
08172 Sant Cugat del Vallès
936 759 951
museu@santcugat.cat

Museu de Terrassa

El Museu de Terrassa està format per cinc equipaments que posen en valor i preserven la memòria històrica de la ciutat i, alhora, suposen un espai de participació on les comunitats, passades i presents, hi tenen un paper protagonista.

La Seu d'Ègara es caracteritza per la superposició d'elements patrimonials –fruit de 2.500 anys d'història– on destaca l'excel·lent conjunt d'arquitectura i pintura monumental de l'època visigoda, conservat en les tres esglésies del recinte.

Al Castell Cartoixa de Vallparadís, un imponent edifici que té els seus orígens a principis del segle XII, es mostra l'evolució del territori i l'ocupació humana de la ciutat i la comarca. Alhora, és un espai de dinamització gràcies a les exposicions temporals i les diverses activitats.

La Torre del Palau i el Centre d'Interpretació de la Vila Medieval de Terrassa són testimonis del naixement de la vila i de com la ciutat s'ha anat transformant al seu voltant. La Casa Alegre de Sagrera (un model d'habitatge de la burgesia tèxtil local, reformat a l'estil modernista) i el Claustre del Convent de Sant Francesc, combinen el seu valor patrimonial i artístic amb un diàleg entre la memòria de la casa i l'art contemporani, i la dinamització del programa de les Arts en Salut, respectivament.

Informació pràctica

Carrer de la Font Vella, 28
08221 Terrassa
937 397 072
museudeterrassa@terrassa.cat

Museu de Tortosa

El Museu de Tortosa explica la història de Tortosa i el seu territori, des de la prehistòria fins al segle XX. Un territori amb el riu Ebre com a eix vertebrador, un territori de fronteres i cruïlles que ha acollit grups humans de moltes civilitzacions, riquesa que queda reflectida en la varietat dels objectes exposats.

El Museu de Tortosa té la seu a l'Antic Escorxador municipal, referència inevitable del modernisme tortosí i d'alt valor arquitectònic. Com podem observar, l'embolcall està a l'alçada de l'interior, i també en forma part. L'edifici d'aspecte colorista, on predomina el maó vermell vist i la teula esmaltada, presenta un caràcter que recorda el mudèjar, tant del gust de l'arquitecte Pau Monguió. A l'interior hi trobem l'espai expositiu, que fa un recor-

gut cronològic per les diverses èpoques històriques de la ciutat de manera molt didàctica i entenedora. El material es troba repartit en sis àmbits temàtics que incideixen en els moments rellevants de la història de la ciutat. Altres pavellons, més reduïts de superfície, estan dedicats a sala d'exposicions temporals, així com a altres usos museístics.

Informació pràctica

Rambla Felip Pedrell, 3, 43500, Tortosa
977 51 01 44 / 977 51 01 46
museudetortosa@tortosa.cat

Museu d'Història de Cambrils

Visitar els espais museístics de Cambrils permet descobrir les ocupacions tradicionals d'aquest territori, que ens expliquen l'origen agrícola i pescador del municipi i l'evolució de Cambrils des de l'antiguitat fins als nostres dies.

El fet d'haver estat terra de pas, ens aboca a conèixer les diferents cultures que s'hi han assentat. Es tracta d'un indret eminentment mediterrani, des de la prehistòria fins a l'actualitat. Ho podem comprovar visitant els espais i monuments del Museu d'Història de Cambrils, així com participant en les diferents rutes i activitats que hi trobarem al llarg de l'any.

Un molí fariner acull la seu principal del museu. Aquest espai, del segle XIV, va estar actiu com a molí fariner fins a finals del segle XIX. Durant la Guerra Civil espanyola va servir per moldre sofre per necessitats militars. Un altre dels edificis emblemàtics és la Torre del Port, una torre circular de guaita construïda al segle XVII des d'on el visitant es pot imaginar la vila protegint-se d'incursions pirates.

A través del Museu d'Història de Cambrils també podeu conèixer el llibre de notes del pagès Josep Andria, habitant del Barri Antic al segle XVII, on relata el Setge a què la vila de Cambrils va ser sotmesa per l'exèrcit de Felip IV i anota aspectes de la vida quotidiana que ara ens serveixen per reconstruir part de la història.

Informació pràctica

Via Augusta, 1, 43850, Cambrils
977 794 528
museu@cambrils.cat

Museu d'Història de Girona

El Museu d'Història de Girona ofereix un itinerari pels episodis més destacats viscuts per la ciutat: la Gerunda romana, les èpoques medieval i barroca, la Guerra del Francès, el modernisme i el noucentisme, la Guerra Civil, la dictadura... I ho exemplifica a partir d'elements tan interessants com un vistós mosaic romà, un claustre romànic, un cementiri dessecador (l'únic exemple que es conserva sencer de Catalunya), un fons molt ric d'instruments musicals i partitures de cobla... També hi trobem testimonis singulars, entre els quals el del reputat intel·lectual Carles Rahola o el de Francina Boris, primera veu radiofònica de Girona.

El propi edifici on s'ubica el museu acumula capes d'evolució històrica: va ser testimoni de les primeres construccions urbanes de la ciutat romana, va acollir famílies nobles en l'època medieval, com els Cartellà-Sarriera, va aixoplugar una comunitat de frares caputxins i, ja durant el segle XIX, va ser la seu de l'Institut Provincial d'Ensenyament.

Des del seu lloc privilegiat, al bell mig del barri vell, i a través de sales temàtiques, de col·leccions polièdriques i dels espais singulars que es conserven, el museu explica les històries, plurals i diverses, que han anat conformant Girona i que han construït les vides de la seva gent al llarg del temps.

Les sales carbonera i cisterna i l'extensió del refugi antiaeri del Jardí de la Infància, completen i amplien la narració històrica amb d'altres espais d'interès.

Informació pràctica

Carrer de la Força, 27
17004 Girona
972 222 229
museuhistoria@ajgirona.cat

Museu d'Història dels Jueus

En ple barri del call, on hi va haver l'última sinagoga de Girona, trobareu el Museu d'Història dels Jueus. Es dedica a preservar i difondre la història de les comunitats jueves de Catalunya, que al llarg de tota l'edat mitjana van contribuir decisivament a la trajectòria històrica i al desenvolupament cultural i científic del país.

Viatgem per la història de Catalunya des de la mirada del poble jueu. Partint de la persecució en temps de l'imperi romà, el poble jueu s'escampa pel Mediterrani, en un viatge sense fi. Les primeres famílies van establir-se a la ciutat al segle IX i van crear-hi una comunitat amb vida i identitat pròpies.

El Museu consta d'onze sales que conformen un recorregut per aspectes de la vida quotidiana, la cultura i la història de les comunitats jueves a Catalunya i a Girona en època medieval. L'exposició explica com eren el call, l'estructura organitzativa de la comunitat i la seva relació amb la Corona d'Aragó, així com la vida quo-

tidiana. Ens parla de la família, les feines que desenvolupaven, la vida religiosa i la convivència amb la comunitat cristiana.

Alhora, el museu també afronta i explica l'evolució de la coexistència de les comunitats, que ens aboca al procés de marginació, als atacs violents contra les comunitats jueves, a les conversions forçades i a l'expulsió.

Informació pràctica

**Carrer de la Força, 8
17004 Girona
972 216 761
callgirona@ajgirona.cat**

Museu de l'Hospitalet

El Museu vol difondre i conservar el patrimoni cultural i material de l'Hospitalet i fomentar-ne la identitat ciutadana, tot donant a conèixer el passat, el present i el projecte de futur de la ciutat.

L'exposició permanent L'Hospitalet: un indret, una història mostra l'evolució del municipi durant el segle XX a través de tres eixos temàtics: el polític, l'econòmic i el social. El pas d'un poble agrícola de cinc mil habitants a una ciutat postindustrial amb més de dos-cents cinquanta mil. Al cor del nucli antic de l'Hospitalet de Llobregat hi podem trobar el Museu, que té com a seu principal la Casa Espanya, una masia del segle XVI declarada Bé Cultural d'Interès Nacional. L'Harmonia i Can Riera

completen aquest espai museístic amb exposicions permanents i temporals d'història, art i memòria democràtica. Per al visitant més intrèpid s'ofereix la possibilitat de visitar el Museu secret, un espai pensat per mostrar al públic alguns dels magatzems on es conserven col·leccions que formen part del patrimoni i de la memòria de l'Hospitalet.

Informació pràctica

Carrer de Joan Pallarès, 38
08901 L'Hospitalet de Llobregat
934 036 110
cultura.museu@l-h.cat

Museu Torre Balldovina

La Torre Balldovina és un dels edificis més característics de Santa Coloma de Gramenet i un dels millors testimonis de la seva història. Ho exemplifiquen els vestigis de la torre de defensa del segle XI, les transformacions com a centre agrícola al segle XIV, un gran casal al segle XVIII, la residència d'estiueig de la família de l'escriptor Josep Maria de Sagarra i, per últim, el museu i arxiu històric a partir de l'any 1987.

A l'exposició permanent Santa Coloma de Gramenet: la muntanya, el riu, la ciutat es presenten els moments històrics més rellevants, al mateix temps que es posen en relleu els elements geogràfics que més han condicionat l'evolució de la ciutat.

En primera instància es presenta el llegat i la vida quotidiana dels primers habitants del territori, els ibers, a partir de recreacions escenogràfiques i dels objectes més significatius del jaciment del Puig Castellar (alguns d'ells excepcionals).

Posteriorment, es ressegueix la història de Santa Coloma de Gramenet des de l'època medieval fins al seu apogeu com a zona agrícola, a

l'inici del segle XX. És la mateixa evolució que experimentà la Torre Balldovina, habitada per tres personatges que narren en primera persona les seves vivències a l'edifici: un prohom del segle XIV com a torre de defensa, un pagès del segle XVIII com a masia i finalment un conegut autor català, Josep Maria de Sagarra, com a casa d'estiueig els segles XIX i XX.

El museu també té cura de les accions encaminades a divulgar alguns elements d'alt interès històric: el molí medieval d'en Ribé, l'antic safareig públic, el refugi antiaeri i d'altres integrants del patrimoni monumental de Santa Coloma de Gramenet.

Informació pràctica

Plaça de Pau Casals, s/n, 08922, Santa Coloma de Gramenet
933 857 142
museutorreballdovina@gramenet.cat

Mas Miró

La casa museu Mas Miró està concebuda per endinsar-nos en el vessant més íntim de l'artista Joan Miró. Ell mateix reconeixia aquest indret com l'origen de tota la seva obra i, avui, visitant els espais de la casa, el jardí i el seu primer taller, podem impregnar-nos del context que va desencadenar l'univers

Podem posar els peus allà a on l'artista va clavar el cavallet i va immortalitzar el quadre La Masia. Aquest instant representa el moment en què el vincle entre Joan Miró i Mas Miró, i per tant Mont-roig, quedarà unit per sempre. Miró va fugir sempre de l'academicisme, i per comprendre la seva obra hem d'aprofundir en el seu lligam amb la terra i en el seu interès pels objectes quotidians i per l'entorn natural. Aquestes passions van motivar la creació d'un llenguatge tan personal i únic que el va convertir en un dels artistes més influents del segle XX. Mas Miró i el paisatge de Mont-roig del Camp van marcar la trajectòria de l'artista, que va concebre la masia com un espai d'acollida d'amics, veïns i familiars, des d'il·lus-

tres artistes que buscaven compartir un entorn tranquil i inspirador, fins a pagesos veïns que es reunien a la capella del mas per practicar la seva fe. "Soc més feliç anant amb suèter i bevent en porró entre els pagesos de Mont-roig que no pas a París entre duquesses en grans palaus i amb esmòking" - Declaracions de Joan Miró a Francesc Trabal, 1928.

Informació pràctica

Finca Mas Miró, s/n
43300 Mont-roig
del Camp
977 179 158
info@masmiro.com

Monu- ments

Canònica de Santa Maria de Vilabertran

Al bell mig de Vilabertran s'alça el conjunt monàstic de Santa Maria, construït entre els segles XI i XII. L'harmonia amb què conviu amb el paisatge urbà de la vila fa que destaquï la seva bellesa sòbria. Es tracta d'un dels exemples més ben conservats a Catalunya de les canòniques regulars medievals, comunitats de monjos o canonges que vivien segons les regles de Sant Agustí.

El visitant pot imaginar la vida monàstica voltant pels diversos edificis que acollien la quotidianitat dels monjos. Aquestes estances se situen al voltant d'un magnífic claustre on encara es respira la quietud de la vida contemplativa. L'edifici més emblemàtic és segurament l'església, ja que la seva arquitectura mostra la transició dels models constructius entre segles. A l'interior, hi trobem una creu processional, que és la peça d'orfebreria gòtica més gran de Catalunya.

Informació pràctica

Carrer Abadia, 4
17760 Vilabertran
972 508 787
vilabertran.cultura@gencat.cat

Cartoixa d'Escaladei

Al fons d'una vall i protegida pel massís del Montsant, hi trobem la cartoixa d'Escaladei. Fundada el segle XII, va viure el seu moment de màxima esplendor entre els segles XVI i XVII. El monestir era considerat el més ric de la província cartoixana (els actuals territoris de parla catalana) gràcies a l'extensió i valor dels seus béns i propietats. Va ser llavors quan es va produir una remodelació arquitectònica que la configurà amb l'estructura actual.

Els cartoixans van construir les dependències bàsiques del monestir en estil de transició del romànic al gòtic. Posteriorment, cap al segle XIV, en el moment de la màxima esplendor, el conjunt va ser ampliat i se'n va duplicar la capacitat. Aquestes ampliacions van incloure noves cel·les i dos nous claustres d'estil gòtic. Els segles posteriors van aportar a la cartoixa un aire classicista i barroc a causa de les reformes que s'hi van dur a terme.

El monestir va ser també una peça fonamental de l'economia i la cultura del territori. L'agricultura, especialment la vinya, van experimentar un fort creixement gràcies a les activitats i aportacions de la cartoixa.

Després de segles d'abandonament, les darreres obres de restauració han tret a la llum part d'aquella esplendor.

A l'espai visitable es pot contemplar on els monjos cartoixans desenvolupaven la vida comunitària. La cuina, el menjador, la gran habitació o el claustre traslladen el visitant a una època de contemplació que evoca la vida de les comunitats religioses medievals.

Informació pràctica

Camí de la Cartoixa, s/n
43379 Escaladei
escaladei.cultura@gencat.cat

Casa Museu Prat de la Riba

La casa museu Prat de la Riba vol recordar la figura d'aquest polític, peça cabdal de la vida política de principis del segle XX. Aquesta casa, on va néixer i on va morir, preserva l'ambient i el mobiliari de l'època i ens permet endinsar-nos en els espais familiars i de treball de Prat de la Riba.

La casa s'ha restaurat i ambientat per poder explicar la seva biografia. El recorregut es basa en tres àmbits: els seus orígens d'ascendència pagesa i la seva família, la feina que va fer com a pensador i comunicador, i la seva obra de govern. La visita també serveix per conèixer com era una casa rural benestant de principis del segle XX.

Un muntatge audiovisual ens acompanya al llarg de la visita per resseguir la trajectòria professional de Prat de la Riba. Els seus escrits com a jurista, la tasca com a director de La Veu de Catalunya o l'exercici de càrrecs públics van estar sempre adreçats a desenvolupar el seu ideari.

Informació pràctica

Plaça de Prat de la Riba, 7, 08183, Castellterçol
938 666 362
pratdelariba.cultura@gencat.cat

Casa Museu Rafael Casanova

En aquesta casa del segle XVI, va néixer, pels volts del 1660, Rafael Casanova, protagonista de la defensa de Barcelona l'11 de setembre de 1714.

Actualment, la casa acull una exposició que mostra les claus del conflicte: des de l'esclat de la guerra de Successió espanyola fins a la caiguda de la ciutat de Barcelona en mans de les tropes borbòniques, mentre Rafael Casanova era responsable de la defensa de la ciutat com a conseller en cap i comandant de la Coroneja.

El museu també explica la vida de Rafael Casanova i la història de la família, que es dedi-

cava al comerç del gra i la llauna i gaudia d'una sòlida posició a Moià.

L'edifici conté, a més de l'exposició, l'arxiu municipal i el museu de Moià, dotat de col·leccions arqueològiques que provenen, en gran part, de la cova del Toll, un assentament humà de fa més de 6.000 anys del qual se'n conserven restes que mostren la vida en aquestes terres des del Neolític fins a l'edat del bronze.

Informació pràctica

Carrer Rafael Casanova, 8, 08180, Moià
938 209 134
rafaelcasanova.cultura@gencat.cat

Castell de Cardona

L'imponent castell de Cardona, d'estil romànic i gòtic, és considerat com una de les fortaleses medievals més importants de Catalunya. Va ser la residència dels senyors de Cardona, una de les nissagues més influents en la política de la corona d'Aragó, i després de la Monarquia Hispànica.

Segles d'història s'amaguen dins d'aquesta fortalesa inexpugnable que, gràcies a la seva posició estratègica, ha estat protagonista de molts períodes convulsos del territori. El castell de Cardona ha viscut ràtzies sarraïnes, revoltes de nobles, setges i guerres des d'un enclavament privilegiat dalt d'un turó dominant la vall del Cardener i la salina. Aquest conjunt monumental també inclou la Torre de la Minyona (del segle XI), de 15 metres d'alçada i més de 10 metres de diàmetre, i l'excelsa església de Sant Vicenç, considerada una joia de l'estil predominant en l'època, el romànic llombard català. Actualment, el castell acull el parador de Turisme Ducs de

Cardona. El 2010 va esdevenir el primer parador-museu de Catalunya i es poden fer visites guiades i teatralitzades al llarg de tot el conjunt monumental.

Informació pràctica

**Parador de turisme, 506
08261 Cardona
938 684 169
ardona.cultura@gencat.cat**

Castell de Claramunt

El castell de Claramunt és un castell medieval d'estil romànic situat en un enclavament estratègic des del qual domina l'entrada a la Conca d'Òdena. La seva història, marcada pels conflictes bèl·lics, està plena de destruccions i reconstruccions, però, malgrat tot, ha conservat fins avui la seva estructura i l'impressionant aspecte de fortalesa.

Fundat a la segona meitat del segle X, formava part d'una densa xarxa de castells que marcaven la frontera entre el comtat de Barcelona i l'Al-Andalus, amb la funció de protegir i organitzar el territori. El castell de Claramunt estava integrat dins el comtat de Barcelona i la primera notícia documentada data de l'any 978. Els primers senyors del castell van ser els Claramunt, entre el segle X i principis del XIV. El

1306, els Claramunt van traspassar el seu senyoriu als Cardona. Malgrat els canvis i les reconstruccions, la fortalesa conserva l'estructura clàssica d'un castell del segle XII, amb una part residencial, on hi ha la sala i la torre i el recinte justà, lloc on s'aplegaven els serveis necessaris per al manteniment del castell, que avui presenta l'aspecte d'un gran pati envoltat de muralles.

Informació pràctica

Camí del Castell, s/n, 08787, La Pobla de Claramunt
938 297 769
claramunt.cultura@gencat.cat

Castell de Miravet

Construït sobre una talaia privilegiada, el castell de Miravet s'alça com una fortalesa imponent envoltada per una muralla de 25 metres que sembla sorgir de les roques. Situada sobre un turó, domina el curs de l'Ebre i les terres del voltant. Una posició estratègica que li ha afavorit una successió d'assentaments des de la prehistòria i li ha suposat tenir un paper important en diversos conflictes al llarg dels segles.

Aquest edifici religiós i militar, d'origen àrab, encara mostra vestigis de l'antiga fortalesa andalusina, sobretot en els trams baixos de la muralla i en part de les construccions del recinte superior. Tot i això, l'estructura actual segueix l'estil defensiu dels castells de Terra Santa, ja que va ser cedit a l'orde dels Templers i ara és un dels millors exemples d'arquitectura militar templera d'Europa.

Actualment, el castell té un bon estat de conservació. Es pot visitar el recinte jussà, la part emmurallada on es desenvolupaven les activitats de manteniment del castell, així com el recinte sobirà, diverses estances, incloent-hi les cavel·lerisses, la cuina, els magatzems, la important església romànica i el pati d'armes.

Informació pràctica

Camí del Castell, s/n, 43747, Miravet
977 407 368
miravet.cultura@gencat.cat

Castell Monestir d'Escornalbou

El castell monestir d'Escornalbou és un antic monestir fundat el segle XII i remodelat totalment a principis de segle XX per l'egiptòleg Eduard Toda, cosa freqüent en una època en què la burgesia benestant catalana va tenir certa tendència a habilitar antics edificis històrics per convertir-los en les seves residències.

La visita ens permet conèixer l'ambient d'una casa burgesa, on es van reunir les principals figures de la Renaixença convidades per Toda. Les diferents estances mostren les col·leccions que el seu propietari havia reunit en els seus viatges per Macau, Hong Kong, Shanghai i Egipte, entre d'altres llocs. Algunes peces ens descobreixen també l'interès que la Renaixença despertà per la història de Catalunya i en especial pel monestir de Poblet. Enmig de la peculiar interpretació que Toda va atorgar a l'antic conjunt, s'entreveuen les restes del monestir, fundat el 1153, i es preserven alguns elements, com l'església i el claustre, tot i que el va reformar per convertir-lo en un jardí des d'on gaudir d'una de les millors vistes de les comarques de Tarragona.

Informació pràctica

Carretera d'Escornalbou, s/n, 43771, Riudecanyes
977 638 556
escornalbou.cultura@gencat.cat

Ciutat ibèrica de Kum - Castellet de Banyoles

La ciutat ibèrica de Kum-Castellet de Banyoles està situada a uns dos quilòmetres al nord-est del poble de Tivissa, a la comarca de la Ribera d'Ebre, i es considera que és un poblament de la tribu dels Escavons. Situat dalt d'un turó, l'assentament està ubicat estratègicament per tenir un punt de vista elevat i d'aquesta manera controlar el comerç entre la costa i l'interior a través del curs del riu Ebre.

La ciutat destaca per les dues torres de defensa que fan de sentinelles a l'entrada del poblament. La forma pentagonal de la base les converteix en un dels pocs exemples d'aquest tipus d'estructura de tot el món ibèric. L'assentament també és remarcable per les seves dimensions, la diversitat d'habitatges i edificis, l'extensa trama urbana i l'existència de múltiples activitats productives com l'artesania o la metal·lúrgia. Les excavacions van desenterrar troballes arqueològiques d'una importància excepcional, que actualment es troben al Museu d'Arqueologia de Catalunya. Peces com dues figures de bronze en forma de bou, joies de plata, monedes i vasos d'argent constitueixen l'anomenat tresor de Tivissa, la millor mostra d'orfebreria ibèrica que es conserva a Catalunya.

En època medieval s'hi aixecà una petita fortalesa, coneguda com el Castellet de Banyoles, que data del temps de la conquesta cristiana (segle XII).

Informació pràctica

Carretera Comarcal C-44, km. 24
43746 Tivissa
933 162 740
monuments.acdpc@gencat.cat

Ciutat ibèrica del Molí d'Espígol

Damunt una suau elevació de la plana urgellenca, a l'actual municipi de Tornabous, s'hi va descobrir una de les ciutats iberes més remarcables de la tribu dels ilergets, nom pel qual es coneix el poble que habitava les planes dels rius Segre i Cinca.

Les excavacions realitzades al turó anomenat Molí d'Espígol van destapar una ciutat viva i rica, una comunitat amb una intensa activitat política, econòmica i social. Les investigacions apunten que la ciutat sustentava la seva economia en una potent activitat agrícola i ramadera.

La trama urbana era complexa amb carrers empedrats, places, estructures per al control de l'aigua, cases de diferents tipus i, fins i tot, un barri manufacturer i un camp de sitges. A més, la ciutat estava envoltada per una gran muralla d'uns 2,10 metres de gruix i gairebé 5 metres d'alçària en alguns punts. S'hi han descobert, també, dues torres i fortificacions defensives. De les estructures excavades, en destaca un gran edifici amb una façana de 10 metres que podria estar relacionat

amb alguna mena d'activitat de culte o de funció política.

El jaciment forma part de la Ruta dels Ibers i és un dels exemples més desenvolupats i complexos del sistema urbanístic de la cultura ibèrica dels ilergets, que va dominar una gran part de les actuals províncies de Lleida i Osca entre els segles VI i I aC.

Informació pràctica

Camí de Santa Maria, km. 1
25331 Tornabous
933 162 740
monuments.acdpcc@gencat.cat

Conjunt monumental de Sant Pere de Rodes

El monestir de Sant Pere de Rodes és un dels més inhòspits de Catalunya. Ubicat a l'actual terme municipal d'El Port de la Selva (Alt Empordà), aquest imponent conjunt s'aixeca al vessant nord d'aquesta serra, situada a primera línia marítima, des d'on podem gaudir d'unes vistes privilegiades del Cap de Creus.

En aquest espai es reuneixen tres elements que representen els puntals de la societat feudal: els que resen, al monestir de Sant Pere de Rodes; els que produeixen, al poblat de Santa Creu, i els que lluiten, al castell de Verdura. El centre del conjunt és el monestir de sant Pere, el més important del comtat d'Empúries del segle XI al XIV. La seva esplendor es mostra en les seves grans dimensions, ja que està format per l'església, el claustre i diverses dependències monàstiques situades al seu

voltant, tot plegat organitzat en terrasses disposades d'acord amb el desnivell natural de la muntanya. L'església del monestir és una peça excepcional dins el romànic català, tant per la seva originalitat com per la seva antiguitat. A més, presenta una riquesa ornamental molt destacable en els capitells i en la quasi desapareguda portalada, l'obra més important a Catalunya de l'icònic escultor del segle XII, el mestre Cabestany.

Informació pràctica

Camí del Monestir, s/n, 17489, El Port de la Selva
972 387 559
santperederodes.cultura@gencat.cat

Conjunt rupestre de la Roca dels Moros - El Cogul

Les pintures rupestres de la Roca dels Moros van ser el primer conjunt de pintures prehistòriques documentat científicament a Catalunya. Des del moment en què fou descobert, l'any 1908, es va convertir en un referent de l'art prehistòric i actualment constitueix una de les referències més destacades de l'art rupestre de l'arc mediterrani.

El conjunt descobert a El Cogul, les Garrigues, està format per 48 figures humanes i animals. L'escena més singular és la que mostra la representació de diverses figures femenines que, en parelles, dansen al voltant d'un home nu i amb el sexe exagerat. Aquesta escena, que podria correspondre a un culte a la fertilitat, és única dins de l'art rupestre de l'arc mediterrani i ha atorgat ressò internacional a les pintures de la Roca dels Moros. L'any 1998 les pintures rupestres de la Roca dels Moros van ser declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

La vall del riu de Set va estar habitada de manera ininterrompuda des del Paleolític i la balma de la Roca dels Moros es va fer servir com a espai de culte durant uns 5.000 anys. Els darrers grups de caçadors-recol·lectors (entre 8.000 i 5.000 anys aC) van deixar-hi les pintures. Posteriorment (entre

5.000 i 2.000 anys aC), les poblacions neolítiques en van prendre el relleu per dibuixar-hi figures humanes i d'animals.

El conjunt artístic es completa amb 11 gravats i més de 256 signes d'inscripcions iberes, romanes i llatines. La presència d'aquestes manifestacions posteriors i la seva distribució en la roca fan pensar que els seus autors coneixien i van respectar l'existència de les pintures rupestres, un fet que explicaria el caràcter sagrat d'aquest espai.

Informació pràctica

Camí d'El Cogul a Albagés, km 1
25331 El Cogul
672 445 990
reservescogul.acdpc@gencat.cat

Convent de Sant Bartomeu

El convent de Sant Bartomeu es va construir a principis del segle XVI per encàrrec de Ramon Folc de Cardona i Anglesola, senyor de Bellpuig, que exercia el càrrec de virrei a Nàpols i Sicília. La intenció del seu propietari era la de bastir un espai on ubicar el seu mausoleu i, alhora, garantir la salvació de la seva ànima mitjançant la donació d'aquest patrimoni a l'orde dels monjos franciscans.

L'arquitectura del convent és de transició entre l'estil gòtic i renaixentista. A mesura que l'execució del projecte s'allargava en el temps, l'estructura gòtica del conjunt deixà pas a elements renaixentistes com l'encoixinat de la façana de llevant, el segon pis del claustre o el mirador del duc. La sala capitular, l'armari de calzes, d'estil gòtic florit, i el rentamans del refetor són bones mostres de la superposició estilística del conjunt.

A més, el convent també mostra el contrast entre l'austeritat franciscana i l'esplendor amb què el va voler dotar la família dels Cardona Anglesola, present sobretot en la decoració del claustre. La peça més monumental era el mateix mausoleu del fundador. Influït pels costums de la noblesa napolitana, per a la qual un mausoleu de mar-

bre i capella pròpia era un senyal més de poder i de riquesa, el va voler erigir ben sumptuós per perpetuar la seva figura. Actualment, està ubicat a l'església parroquial, on es pot visitar.

Informació pràctica

Carretera de Belianes, s/n
25250 Bellpuig
973 320 292
bellpuig.cultura@gencat.cat

Estudi Taller Carles Fontserè

L'Estudi Taller Carles Fontserè és el resultat de la darrera etapa de la vida d'aquest artista polièdric i únic de la seva generació. L'espai ofereix una mostra d'alguns dels seus quadres, objectes personals, llibres i fotografies que permeten al visitant conèixer una part de l'univers creatiu de Fontserè. La visita és un recorregut per la seva vida i obra amb la voluntat d'acostar el públic a la figura d'un dels artistes clau de la segona meitat del segle XX.

Artista de dilatada trajectòria, va conrear de manera notable diversos camps de les arts: la pintura, el dibuix, l'escriptura, l'escenografia, i va destacar, de manera prominent, en els camps del cartellisme, la il·lustració i la fotografia. Obrir les portes del seu taller significa començar un viatge visual per la història del segle XX a través de les seves obres i les referències inevitables a l'actualitat que vivia.

La vida i l'obra de Fontserè van quedar marcadades per l'esclat de la Guerra Civil espanyola, moment en què s'inicià com a il·lustrador de cartells per al Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya.

Més tard, a l'exili a França, va continuar la seva carrera d'il·lustrador, dibuixant de còmics i escenògraf. Després va residir a Mèxic i a Nova York, on destacà en la seva faceta de fotògraf i va desenvolupar una intensa activitat professional col·laborant amb Salvador Dalí o Mario Moreno Cantinflas. Així mateix, va dirigir diverses publicacions en els àmbits de la moda i la publicitat mentre continuava conreant la pintura i la il·lustració. En aquella època també començà

una brillant carrera en el camp del fotoperiodisme, tot publicant els seus treballs i reportatges en diverses capçaleres estatunidenques i espanyoles.

Finalment, l'any 1973 tornà a Catalunya i fixà la seva residència a la finca de Can Tista i Montguix, al municipi de Porqueres, on va organitzar el seu taller i estudis artístics. L'any 1994, Carles Fontserè i Terry Broch, la seva companya, van donar la seva obra a la Generalitat de Catalunya amb la voluntat de preservar, conservar i difondre el llegat d'un dels artistes catalans més representatius del segle XX.

Informació pràctica

Disseminat, 1-12
17834 Porqueres
933 162 740
monuments.acdpc@gencat.cat

Palau Moja

Visitar el Palau Moja significa descobrir com vivia l'alta burgesia de la Barcelona del segle XVIII i XIX. En van ser els propietaris dos prohoms de la ciutat, que el van convertir en punt de trobada de l'alta societat de l'època.

Aquest palau senyorial es va fer edificar per encàrrec de Josep de Copons, marquès de Moja, i la seva esposa, Maria Lluïsa Descatllar. El 1784 es va inaugurar l'edifici, que combinava elements del Barroc amb influències del Neoclassicisme francès. D'aquesta primera etapa, són destacables el Gran Saló, amb pintures de Francesc Pla, "El Vigatà", i les façanes. Curiosament, la porta principal es troba al carrer Portaferrissa. I és que en aquells moments la Rambla encara era una riera que tot just es començava a urbanitzar.

El 1870, el marquès de Comillas, sogre d'Eusebi Güell, va comprar el Palau i el va adequar al gust de l'època. Una de les reformes més visibles va ser la sumptuosa escala d'honor que dona accés a la planta noble del palau. També daten de llavors els luxosos salons decorats a l'estil de l'alta burgesia de

finals del segle XIX i que reben el nom del seu color predominant: saló blau, saló rosa i saló verd.

D'entre les moltes personalitats que han fet estada en aquest palau, en podem destacar la d'un habitant prou conegut, Jacint Verdaguer, que hi va viure durant quinze anys com a capellà de la família i almoner.

Actualment, el palau és la seu de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i es pot visitar en hores concertades.

Informació pràctica

Carrer de la Portaferrissa, 1, 08002, Barcelona
933 162 740
visitespalaumoja.cultura@gencat.cat

Poblat ibèric del Coll del Moro

Prop del nucli urbà de Gandesa, dalt d'un turó que domina la panoràmica de les terres que l'envolten, s'aixeca el poblat ibèric del coll del Moro, un jaciment que forma part de la Ruta dels Ibers. Aquest podria considerar-se un assentament estratègic, ja que la seva posició podria servir per controlar el comerç entre la costa i l'interior. A més, la seva elevació ofereix una bona protecció davant possibles atacs.

El jaciment està format per una estructura fortificada amb una gran torre situada al punt més alt de l'assentament, que té una alçària conservada de fins a vuit metres i és el testimoni del moment de màxima esplendor del poblat. A més, les excavacions han permès provar l'existència d'una important producció vitivinícola, ja que han posat al descobert el que seria el trull de vi més antic de Catalunya, datat al segle III aC. També s'hi ha localitzat un taller destinat a la manufactura de teixits i pells; grans estructures d'emmagatzematge per guardar i conservar productes i creacions artesanals, i una zona destinada a habitatges. Per tant, aquest poblat es podria considerar

com un notable exemple d'assentament artesanal i manufacturer de la tribu ibèrica dels ilerjavons, que habitaven el tram final del riu Ebre. Un altre element destacat del jaciment del coll del Moro és l'existència de la necròpolis, una de les poques que s'han conservat a Catalunya pel que fa als poblats ibèrics.

Informació pràctica

Carretera Nacional 420, km 795,5
43780 Gandesa
933 162 740
monuments.acdpc@gencat.cat

Reial Monestir de Santes Creus

A la riba del riu Gaià hi trobem el reial monestir de Santes Creus, amb una arquitectura majestuosa, sòlida i austera, que trasllada el visitant a revivre un temps en què la puresa i l'allunyament del món es concretaven en un punt ben ancorat a la terra.

El monestir va néixer el 1160, sota el patrocini dels llinatges dels Montcada i dels Cervelló i del comte Ramon Berenguer IV. La comunitat de monjos van trobar a la riba del riu l'emplaçament idoni per bastir-hi un monestir que havia de ser, fins al 1835, el centre d'una de les senyories monàstiques més extenses i influents de la Corona d'Aragó.

Santes Creus va viure el seu moment àlgid entre els segles XIII i XIV a causa de la seva estreta relació amb la noblesa i el llinatge reial. Els reis Pere el Gran i Jaume II el Just i la seva muller Blanca d'Anjou van ser mecenes del monestir i van escollir ser-hi enterrats. Les seves restes reposen a l'església en dos monuments funeraris, considerats obres cabdals del primer gòtic català i els únics que ens han pervingut intactes de reis de la Corona d'Aragó. L'abadia reflecteix el model canònic dels monestirs del Cister (juntament amb Vallbona de les Monges i Poblet), i és una de les joies de l'art medieval català. La planta del monestir organitza

els espais en funció de les necessitats de la comunitat. L'església és un exemple de la transició del romànic al gòtic i, tot i oferir sensació de lleugeresa i grandiositat, és un temple sòlid i austere, cosa que contrasta amb l'esplendor del claustre, del segle XIV, el primer d'estil gòtic de la Corona d'Aragó. Actualment, és l'únic monestir de la Ruta del Cister que no té vida monàstica i és visitable en visites obertes i guiades.

Informació pràctica

Plaça Jaume el Just, s/n
43815 Aiguamúrcia
977 638 329
santescreus.cultura@gencat.cat

Torre de la Manresana

Al segle X, el comtat d'Osona estenia els seus dominis sobre les terres de l'Anoia i la Segarra. L'avenç sobre aquestes terres quedava custodiat per una xarxa de torres de guaita, la més ben conservada de les quals és la Manresana, a Prats de Rei. Aquesta construcció apareix documentada abans, però la construcció actual és del segle XII, per la qual cosa se suposa que degué substituir una edificació anterior més senzilla.

Amb una alçada de 21 metres, es tracta de l'únic element en bon estat que es conserva d'un antic castell medieval de frontera, del qual només en resten els basaments de les muralles i una estança. Malgrat les muralles que l'envoltaven, la torre continuava sent l'element més reforçat del castell, ja que era el darrer refugi per als defensors quan queia la fortalesa. Per això està construïda amb carreus de pedra ben tallats, units amb morter, i compta amb una única porta a mitja altura, a la qual s'hi accedia a través d'una escala llevadissa.

La seva privilegiada ubicació permetia controlar visualment una bona part del paisatge de la zona i era clau en les funcions de vigilància del territori. La seva alçada i el seu enclavament permeten gaudir d'una esplèndida vista i d'una espectacular panoràmica de la

comarca de l'Anoia. Durant la Guerra de Successió a Catalunya va ser escenari clau dels enfrontaments entre austriacistes i borbons per tal de controlar la zona de Calaf i es va convertir en un observatori estratègic.

Informació pràctica

Paratge de la Manresana, pol. 14
08281 Els Prats de Rei
933 162 740
monuments.acdpc@gencat.cat

Projectes

Escenaris de la Història

El projecte “Escenaris de la Història” vol donar a conèixer la història del nostre país, a partir dels indrets i els monuments on els fets van succeir, per tal d’atorgar coherència i articulació a espais d’història i memòria molt diversos.

Basat en la utilització de la microhistòria com a estratègia d’anàlisi històrica i incorporant-hi la perspectiva de gènere, pretén crear una nova narrativa, complementària a la història “oficial”, basada en la incorporació de la vida quotidiana de les persones que van protagonitzar-la.

Els equipaments patrimonials que participen d’aquesta iniciativa són: el Museu del Monestir de Sant Cugat, la Seu d’Egara (Terrassa), la Fundació Jacint Verdaguer (Folgueroles), la casa Duran i Sanpere (Cervera) i el Reial Monestir de Santes Creus (Aiguamúrcia, Tarragona).

Museus i gènere

El grup de treball “Museus i gènere”, constituït l’any 2017, té com a objectiu ser un observatori de la perspectiva de

gènere en els museus d’història i monuments, amb la voluntat d’adequar els relats a la realitat social del segle XXI.

El grup pretén fomentar noves mirades en els discursos, les metodologies i les implemenciacions museogràfiques dels equipaments amb una clara vocació educativa i amb la finalitat de contribuir a la conscienciació sobre la necessitat de crear una societat més justa i igualitària.

Manifest del grup “Museus i gènere”

A partir de la premissa anterior, el grup va elaborar el 2018 un manifest de compromís per reivindicar la cultura de la igualtat, revisar la transmissió inconscient d’una visió androcèntrica del món i introduir la perspectiva de gènere en els museus i monuments.

Formació en perspectiva de gènere

Així mateix, també s’ha impulsat l’organització d’uns seminaris participatius de formació pels membres de la Xarxa, amb l’objectiu d’aplicar la perspectiva de gènere en els museus i monuments a través de totes les funcions que els defineixen: exposició, educació, documentació, recerca, adquisició, conservació, comunicació...

Un dels objectius d’aquests seminaris és revisar de manera crítica la conscienciació al

voltant de la perspectiva de gènere en les funcions dels museus i la representació del gènere en els discursos expositius.

Memòries d’una pandèmia

“Memòries d’una pandèmia” és un projecte de participació popular que té la voluntat de preservar la memòria col·lectiva i les vivències que van tenir lloc durant la crisi de la COVID-19.

A partir d’una crida oberta a tota la ciutadania i llançada el març de 2020, s’inicià una recollida de documents, vídeos, imatges i objectes, que va permetre als museus participants esdevenir curadors dels records comuns, reflexionar sobre els efectes que va causar la pandèmia al nostre territori i convertir-se en divulgadors actius d’un episodi històric de transcendència mundial.

La crida va rebre un total de 368 aportacions de naturalesa diversa que, a fi de materialitzar el projecte i fer un retorn a tots els participants, van convertir-se en cinc càpsules audiovisuals que mostren la situació viscuda i els efectes de la pandèmia.

Exposicions itinerants

La Xarxa de Museus d’Història i Monuments de Catalunya posa a disposició dels centres que la integren una borsa d’exposicions itinerants que permeten contribuir a la difusió de temàtiques afins i a complementar la programació.

A proposta del plenari de la Xarxa, aquesta contribueix a sufragar les despeses de transport i muntatge amb un import que arrenca de la partida pressupostària corresponent en el cas dels centres que en formen part. Aquests recursos es consignaran seguint l’ordre d’arribada de peticions i un cop concretades les dates i els requeriments necessaris per acollir les exposicions.

Per sol·licitar les exposicions cal, en primera instància, posar-se en contacte amb el centre que produeix la mostra i/o amb la persona delegada de la gestió de la itinerància. Un cop ajustada la disponibilitat de dates i l’adequació del centre receptor, es contactarà amb el coordinador de la Xarxa per concretar els recursos econòmics, la gestió de pagaments, la presència institucional, el suport a la difusió (quan es disposi de pàgina web i xarxes socials), etc.

Contacte de premsa

Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya

Plaça de Pau Vila, 3, Barcelona

932 254 700

xarxahistoria.cultura@gencat.cat

Xarxa de Museus
d'Història i Monuments
de Catalunya